

Asia: VN/5035/2018

Lausuntopyyntö ylimpien laillisuusvalvojen tehtävien jakoa koskevasta työryhmän mietinnöstä

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Oikeusministeriö on pyytänyt korkeimman hallinto-oikeuden lausuntoa ylimpien laillisuusvalvojen tehtävien jakoa koskevasta työryhmän mietinnöstä (Oikeusministeriön julkaisuja, Mietintöjä ja lausuntoja 2019:24).

Korkein hallinto-oikeus toteaa lausuntonaan seuraavan:

Kuten mietinnössä on hyvin tuotu esille, riippumattomiin tuomioistuimiin kohdistuvaan laillisuusvalvontaan liittyy perustavanlaatuisia jännitteitä. Valvonta on tästä huolimatta perustuslaissa omaksuttu osaksi Suomen valtiosääntöoikeutta.

Erityisasemansa vuoksi tuomioistuimiin kohdistuvaa laillisuusvalvontaa ei kuitenkaan voida rinnastaa valtionhallinnon tai muiden hallintoviranomaisten valvontaan. Tuomioistuinten valvonnan edellytyksiä ja järjestämistapaa tulee arvioida ensi kädessä nimenomaan siitä näkökulmasta, mikä järjestely on parhaiten yhteensovittavissa tuomioistuinten riippumattomuuden kanssa ja luo parhaat edellytykset valvonnan toteutumiseksi tuomioistuinten riippumattomuuteen puuttumatta. Muut tekijät, kuten aiemmasta työnjaosta kertynyt kokemus tai työnjaon muu tarkoituksenmukaisuus, ovat tähän nähden toissijaisessa asemassa.

Korkein hallinto-oikeus toteaa, että mietintöön sisältyvät päätelmät tuomioistuimiin kohdistuvasta laillisuusvalvonnasta ja sen keskittämisestä eivät perustu riittävään punnintaan edellä todetuista lähtökohdista. Mietinnössä ei ole varsinaisesti arvioitu tuomioistuimiin kohdistuvan valvonnan muusta laillisuusvalvonnasta poikkeavia kehittämistarpeita eikä esitettyä työnjakoa ole arvioitu siitä näkökulmasta, kumpi ylimmistä laillisuusvalvoista valtiosääntöoikeudellisen asemansa ja erityisesti tulevan tehtävänkuvansa perusteella paremmin soveltuu valvomaan riippumattomia

tuomioistuimia. Valmistelua on syytä täydentää siten, että tuomioistuinten erityisasema laillisuusvalvonnan kohteena otetaan paremmin huomioon.

Lausunnon on valmistellut kansliapäällikkö Emil Waris. Lausunto on käsitelty korkeimman hallinto-oikeuden kansliaistunnossa 17.9.2019.

Presidentti Kari Kuusiniemi

Kansliapäällikkö Emil Waris

Waris Emil
Korkein hallinto-oikeus